

ISSN 0321-1401

Дошкільне 6

Виховання 2016

Щомісячний науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України для педагогів і батьків

Тема номера: СВІДОМЕ БАТЬКІВСТВО

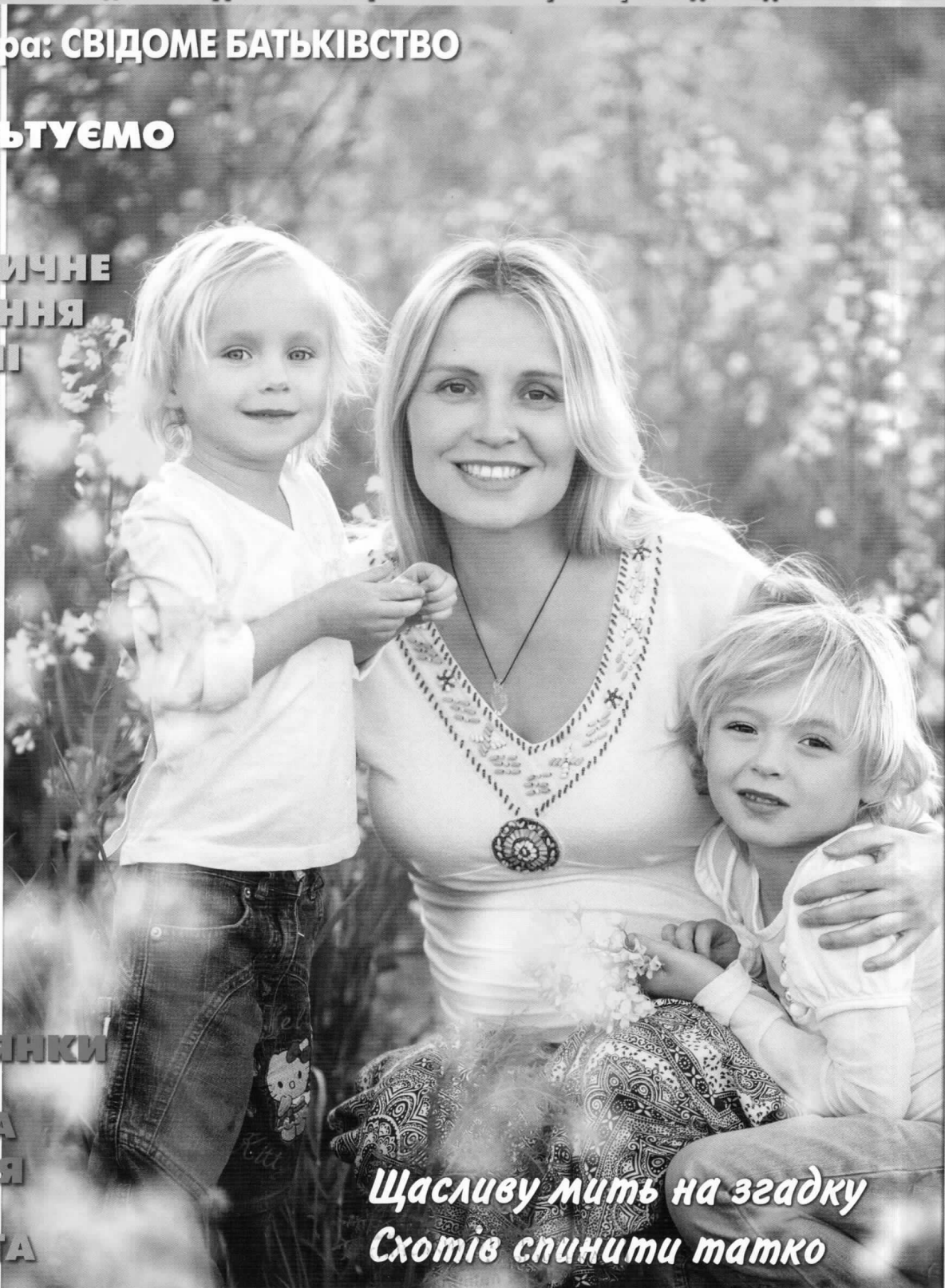
**КОНСУЛЬТУЄМО
БАТЬКІВ**

**ПАТРІОТИЧНЕ
ВИХОВАННЯ
В РОДИНІ**

**СІМЕЙНІ
ПРОГУЛЯНКИ**

**СТЕЖИНА
ЗДОРОВ'Я**

ДЕНЬ ТАТА

*Щасливу мить на згадку
Схотів спинити татко*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрусич Ніна Олексіївна, головний редактор.

Бех Іван Дмитрович, доктор психол. наук, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України.

Беленька Ганна Володимирівна, доктор пед. наук, заступник директора з наук. роботи, Педагогічний інститут КУ імені Бориса Грінченка.

Богуш Алла Михайлівна, доктор пед. наук, дійсний член НАПН України, Південноукраїнський НПУ ім. К. Д. Ушинського.

Гавриш Наталія Василівна, доктор пед. наук, професор, Педагогічний інститут КУ імені Бориса Грінченка.

Ефименко Микола Миколайович, доктор пед. наук, професор, НПУ ім. М. П. Драгоманова.

Кононко Олена Леонтіївна, доктор психол. наук, професор, НДУ імені Миколи Гоголя.

Ладивір Світлана Олексіївна, канд. психол. наук, Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України.

Панасюк Тамара Вікторівна, начальник відділу дошкільної освіти департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України.

Пироженко Тамара Олександрівна, доктор психол. наук, Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України.

Поніманська Тамара Іллівна, канд. пед. наук, професор, Рівненський ДГУ.

Смольникова Галина Валентинівна, канд. психол. наук, ІППО КУ імені Бориса Грінченка.

Сухомлинська Ольга Василівна, доктор пед. наук, дійсний член НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна, доктор пед. наук, професор, Вінницький ДПУ ім. М. Коцюбинського.

Тема номера: *Свіжале батьківство*

Зміст

Робота з родиною

Ганна БЕЛЕНЬКА

Відкриваймо горизонти життя разом

Співпраця педагогів і батьків 2

Офіційний відріп

Тамара ПАНАСЮК

Затверджено новий Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів 5

Психологія

Віра КУЗЬМЕНКО

Консультативна допомога батькам: дієві рішення 6

Грамадянське виховання

Тетяна НОСАЧОВА, Наталія ВОЛОШИНА

Патріотизм плекається в родині 10

Природа

Алла РЕГЕНТ, Олена НОЧВИНОВА, Олена СМІШНАЯ, Надія ГУДЗЬ

Пізнавальні прогулянки вихідного дня
Організуємо родинне дозвілля ... 13

Художня культура

Юлія ГЛАВАЦЬКА

До театру з малюком
Поради батькам 16

Творче виховання

Світлана ЯЦЕНКО, Алла ЯКУБОВИЧ, Олена ПОТАПОВА

Маленькі кулінари в дитсадку і вдома 18

Кулінарні змагання "Майстер-шеф"

Заняття для старших дошкільнят 20

Здоров'я

Тетяна БАБИЧ

Стежина здоров'я 22

Моральне виховання

Світлана ЛУК'ЯНОВА, Ірина ФУРМАНОВА

Люби свою родину — вона в тебе єдина
Заняття для дітей середньої групи 25

Ранній вік

Інна СЛОБОДЯНЮК

Курчата на подвір'ї
Заняття для дітей раннього віку 28

Посібник

Кристіна ВЛАСОВА

Прості речі для розвитку малечі 30

Фізичний розвиток

Наталія ПАНОВА, Катерина ЖИЛЯЄВА, Світлана КОБЕЦЬ

Врятуймо місто Комашинськ!
Фізкультурна розвага для старших дошкільнят та їхніх батьків 31

Світа і розваги

Наталія КАРПОВИЧ

Супертатусі, або Татків день
Розвага для старших дошкільнят та їхніх батьків 34

Свято щодня

Відзначаємо у липні 39

..... **Фотоконкурс "Наші діти"**

На 1-й с. обкладинки: фото надіслав Андрій Пархомюк, м. Київ

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Щомісячний науково-методичний журнал МОН України для педагогів і батьків № 6 (898), червень 2016
Виходить з 1911/1931 року

Головний редактор **Ніна Андрусич**
Заступник головного редактора **Юлія Журлакова**
Редактори: **Ольга Мельник, Тетяна Небесна**
Коректор **Ніна Любаченко**
Комп'ютерна верстка **Володимир Васильєв**

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації: серія КВ № 6919 від 31.01.2003

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк", вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209.

Свідоцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р.

Підписано до друку 16.05.2016. Формат 60x84 1/8.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 3,72.

Умовн. фарб.-відб. 14,88. Обл.-видавн. арк. 5,5.

Наклад індексу 1279 (загальний 7955). Зам. 160619.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець

Адреса редакції:

04053, Київ-53, а/с 36.

E-mail: dv@dvsvit.com.ua

Тел.: (044) 486-11-19,

(044) 486-13-32 (т/ф),

(099) 376-35-36

© Видавництво "Світлич", 2016

Забороняється копіювання або інше відтворення матеріалів журналу

ВІДКРИВАЙМО ГОРИЗОНТИ ЖИТТЯ РАЗОМ

Співпраця педагогів і батьків

Ганна БЕЛЕНЬКА,
д-р пед. наук, професор,
заступник директора з наукової роботи,
Педагогічний інститут
Київського університету імені Бориса Грінченка

Взаємодія дитсадка і родини — неодмінна умова успішного гармонійного розвитку маляти. Водночас налагодження такої співпраці викликає у педагогів значні труднощі. Як знайти підхід до кожної родини? Що допоможе встановити довірчі стосунки? Як переконати тат і мам у необхідності спільного з педагогами впливу на дитину? Які форми залучення батьків до освітнього процесу обрати? Цим та іншим непростим питанням ми й присвятили червневий випуск журналу. А починає його стаття, що розкриває основи ефективної співпраці.

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ЗАКЛАДАЮТЬСЯ В РОДИНІ

Горизонтом називають увесь простір, який відкривається оку до умовної лінії між небосхилом і земною поверхнею. Ми чітко бачимо лінію горизонту, яка розділяє землю і небо, і можемо рухатися в напрямку до неї. Та досягти її не зможемо — вона відсувається далі й далі, розширюючи наші горизонти. Саме в цьому русі-пізнанні й полягає сенс людського буття. Спинившись, ми його втрачаємо. А спонукають кожну особистість до руху її ціннісні орієнтації. Хтось рухається до слави й грошей, хтось до миру і злагоди, хтось намагається приборкати стихії, а хтось — власні почуття. Безсумнівним є факт: **цінності, засвоєні в дитинстві, стають горизонтами розвитку людини на все життя.**

Основи світогляду закладаються в дошкільному дитинстві під впливом найближчих людей — батьків. Їхні любов і турбота забезпечують розвиток маляти, є гарантами його успіхів у дорослому житті. Причому навчають і виховують у родині не так спеціальні “виховні заходи”, як сам стиль життя дорослих: поведінка членів родини, зміст їхніх розмов, організація побуту, ставлення до людей, праці, дозвілля. Поряд з рідними людьми дитина

підсвідомо вбирає і привласнює родинні цінності, що й визначає, зрештою, горизонти її життя.

Але якщо раніше малята проводили з батьками більше часу, то тепер тривалість їхнього спілкування впродовж дня становить 3–4 години на добу: годину вранці, перед дитячим садком, і дві-три години після повернення з нього. Більшу частину вихідних та святкових днів діти проводять у компанії телевізора чи комп'ютера, інших гаджетів.

Дедалі більше батьків вважають своїм головним обов'язком матеріальне забезпечення дітей, покладаючись у їх вихованні на освітні заклади. Ось піде до дитячого садка — там навчаться всього: і вдягатися, і їсти самостійно, і зарядку робити, вважають вони. І в дитсадку педагоги нерідко чують від батьків: “У мене немає часу”; “Виховання — ваша справа!”.

Проте обов'язок виховання дитини не можна перекласти на дошкільний заклад. Навіть попри те, що малюк проводить у дитсадку 10–12 годин на добу, батьки мають усвідомлювати: їхній вплив на дитину значно сильніший, зважаючи на емоційний зв'язок, що існує між ними. Цей зв'язок забарвлює сприйняття дитиною набутих знань про об'єкти та явища навколишнього

світу, взаємини людини з природним та соціальним довкіллям, впливає на якість засвоєння знань, оскільки всі пізнавальні процеси маляти тісно пов'язані з емоціями. І коли позитивні емоції від спілкування з дорослими поєднуються з теплом і довірою, які дитина відчуває до рідних людей, сприятливий ефект зростає в рази.

ВЗАЄМОПОВАГА І ВЗАЄМОПІДТРИМКА

Висока кваліфікація сучасних вихователів, звісно, дає змогу ознайомити дошкільнят з основами різних наук ефективніше, ніж це можуть зробити батьки. Педагоги знають, як навчити дітей малювати у різних техніках, вирізувати складні витинанки, здійснювати звуковий аналіз слів, складати та розв'язувати задачі. Рівень підготовки вихователів забезпечує успішне залучення малят до мистецтва музики і театру, фізичної культури і танцю, навіть до вивчення іноземної мови. Вони можуть сформувати й розвинути пізнавальні інтереси дитини, діагностувати її природні здібності та надати слушні поради щодо їх розвитку батькам, яким зробити це досить складно через брак спеціальних знань та часу. Але ж саме від тат і мам залежить формування таких якостей, як доброта, щирість, людяність, працелюбність, упевненість у собі, товариськість тощо. Отже, співпраця педагогів і батьків — неодмінна умова успішного розвитку дитини.

Цінуючи працю педагогів, батьки мають підтримувати їхні зусилля, налагоджуючи продуктивну взаємодію з ними заради успішного розвитку своїх дітей.

Вихователі, у свою чергу, мають спиратися на отриману від батьків інформацію про індивідуальні особливості дітей, а також на знання про стиль спілкування в родині, традиції сім'ї, спосіб її життя.

Для цього рекомендуємо дотримуватися важливих правил, які ми сформулювали у **пам'ятці для батьків та педагогів** (див. далі). Такі пам'ятки доречно роздати кожному члену родини, вихователям та розмістити у батьківському куточку.

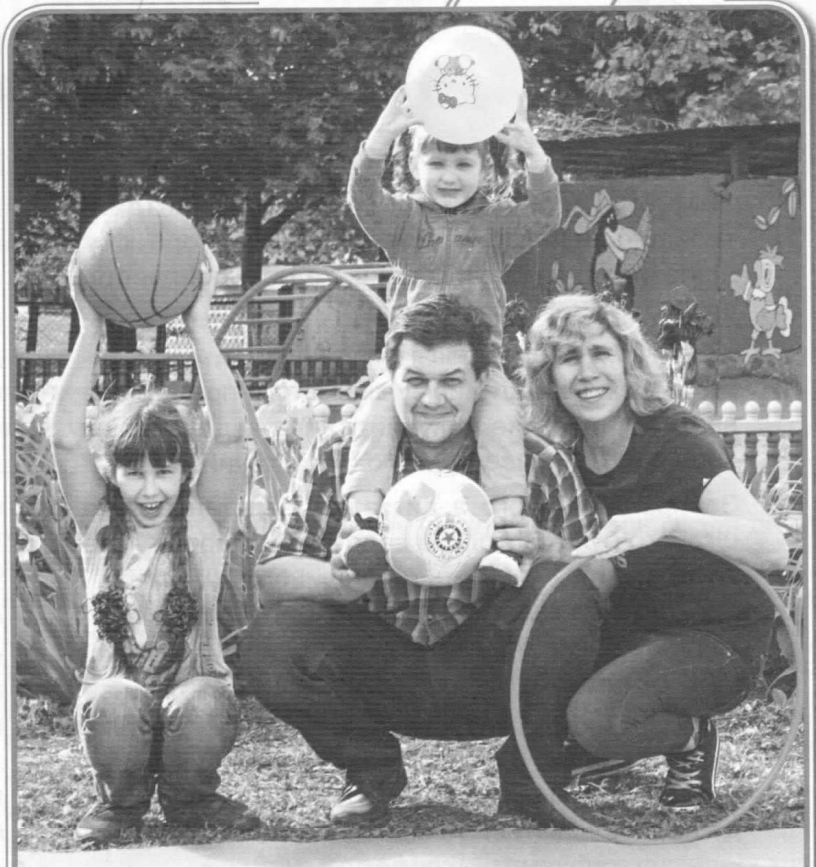
Пам'ятаймо: батьки і вихователі — найбільш значущі для дитини дорослі, тож між ними має панувати довіра та взаєморозуміння, приязні стосунки й навіть щира дружба. Тоді картина світу буде для малюка цілісною й зрозумілою,

і його розвиток відбуватиметься у гармонії з довкіллям.

Досвід показує: якщо вимоги до малюка в дитячому садку і сім'ї не узгоджені, то набуття знань, тим паче формування корисних навичок і звичок дуже ускладнюється. Відомо: будь-яке вміння закріплюється в результаті багаторазового повторення. За налагодженої співпраці дошкільного закладу з родиною сприйняте дитиною в дитячому садку повторюється вдома, і навпаки.

Маємо чітко усвідомлювати: цінності життя, краси, здоров'я, людської праці, природи, поваги до людей, дружби не можуть бути сформовані за відсутності єдиного підходу дорослих до виховання дітей.

Тож якщо вихователі в дитячому садку ознайомлюють дітей з працею дорослих, різними професіями, формують позитивне ставлення до праці, а в родині діти постійно чують, яка нецікава (важка, низькооплачувана) робота у їхніх батьків, навряд чи в малюків сформується ставлення до праці як до цінності. З іншого боку, якщо в родині формують навички культури споживання їжі та привчають сина чи доньку

**Яке найбільше щастя для дитини?
Це мир, любов і злагода в родині.**

(Надіслала Наталія Панова, НВК № 180, м. Харків)

Правила ефективної взаємодії батьків та вихователів

ДЛЯ БАТЬКІВ

- ✓ Збираючи вранці дитину до садочка, нагадайте їй, що ви її любите і чекатимете вечора, аби дізнатися, як минув її день, та розповісти про свій.
- ✓ У дитячому садку обов'язково привітайтеся з вихователем і скажіть йому кілька слів про стан та настрій дитини. Не залишайте сина чи доньку біля воріт закладу, заведіть його (її) до групи.
- ✓ Забираючи малого з дитсадка, запитайте: "Що цікавого було сьогодні в садочку?", "Про що нове ти дізнався?" — замість традиційного: "Що ти їв?". Розповідаючи, дитина активізує процеси пам'яті та повторює (а отже, й закріплює) опанований за день матеріал.
- ✓ У присутності дитини поцікавтеся у вихователя, чим ваш малюк порадував його сьогодні. Це стимулюватиме малого не просто до слухняності, а й до прояву ініціативи та відповідальності.
- ✓ Наприкінці тижня запитайте у вихователя, які цікаві заходи заплановано на наступний тиждень і чи не знадобиться йому ваша допомога. Так ви зможете підготувати дитину (щось прочитати, вивчити напам'ять) і заздалегідь спланувати власний час.
- ✓ Укладаючи малюка в ліжко, обов'язково проведіть з ним перед сном 15 хвилин, обговорюючи події дня, що минув. Дайте синові чи доньці можливість розповісти про себе, залиште час і для розповіді про власні справи. Висловіть своє ставлення до вчинків дитини, вживаючи займенник "я", а не "ти". Наприклад, замість "Ти — молодець" скажіть: "Я пишаюся тобою" ("Я задоволена", "Мені приємно", "Я була впевнена..." тощо). А коли вам щось не сподобалося, слова "Ти вчинив погано" замініть на "Я засмучена" ("Мені неприємно", "Я думаю, це можна було зробити інакше", "Я сподіваюся..." тощо).

ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ

- ✓ Ознайомте батьків з особливостями програми, за якою працює дошкільний заклад.
- ✓ Щодня розповідайте про досягнення дитини, повідомляйте, до чого вона схильна і які її здібності варто розвивати.
- ✓ Щоп'ятниці повідомляйте татам і мамам план освітньої роботи з дітьми на тиждень та пропонуйте взяти участь в окремих заходах.
- ✓ Один раз на квартал проводьте батьківські збори. У першій їх частині повідомте про досягнення дітей (у навчальній, художньо-творчій, ігровій діяльності), а другу присвятіть обговоренню та розв'язанню актуальних проблем групи.
- ✓ Один раз на квартал організуйте неформальні зустрічі з батьками своїх вихованців — пікніки в теплу пору року, чаювання з пиріжками у холодну. До цих зустрічей готуйте з дітьми невеличкі вистави або конкурси, до участі в яких запросіть і батьків.
- ✓ Використовуйте Інтернет для спілкування з батьками у будні. Повідомлення мають бути лаконічними й супроводжуватися фотографіями чи хвилиним відео. Більшість батьків мають смартфони, тож повідомлення зможуть переглянути миттєво.
- ✓ Всіляко стимулюйте батьківську активність (подяки, грамоти від дошкільного закладу, "медалі", що вручатимуться на днях батька й матері, під час інших свят тощо).

до користування ножем і виделкою, а в дитячому садку під час обіду дають лише ложки, естетичні почуття, як і культурні навички, формуватимуться дуже повільно.

Горизонти, відкриті в дитинстві, стають сенсом життя людини в дорослому віці. Якщо не показати добро і красу в дитинстві, людина й не прагнуче до них. Якщо не допоможемо пережити задоволення від успіху в оволодінні знаннями, вона не прагнуче здобувати їх і в майбутньому.

Дитина, змалечку привчена до театру, музеїв, музики, праці в природі, спілкування тощо, і ставши дорослою, тягнутиметься до всього цього. Звісно, є родини, в яких інших інтересів, окрім роботи заради зарплати та задоволення первинних потреб (у їжі, одязі, продовженні роду), не існує. Їхні життєві горизонти дуже вузькі. А ми ж прагнемо для наших дітей більшого, і для досягнення цього співпраця педагогів та батьків вихованців є неодмінною умовою. ■